

Memorandum
BoekenOverleg
naar aanleiding van
de gemeenteraads-
verkiezingen 2018

Kies voor
leesplezier
in uw gemeente

Inleiding

Het BoekenOverleg¹ is het platform van alle relevante spelers uit het waardenetwerk van het boek in Vlaanderen. Het streeft naar gemeenschappelijke standpunten en behartigt de gezamenlijke belangen van de boeken- en letterensector, met respect voor de diversiteit en de autonomie van alle actoren. Om die opdracht te vervullen gaat het BoekenOverleg systematisch in gesprek met beleidsdomeinen op Vlaams, federaal en Europees niveau die raakvlakken hebben met de boeken- en letterensector.

De strijd tegen laaggeletterdheid houdt vandaag de dag alle gemeenten bezig. Een geïntegreerd letteren- en leesbevorderingsbeleid is ook een instrument tegen laaggeletterdheid. Naar aanleiding van de gemeentelijke verkiezingen op zondag 14 oktober 2018 vraagt het BoekenOverleg nadrukkelijk aandacht voor het belang van boeken, letteren en leesbevordering in het gemeentelijk beleid. Het recht op culturele ontplooiing van ieder individu is een essentieel onderdeel van het sociaal contract tussen de overheid en de burger. Door in te zetten op een stevig en geïntegreerd beleid aangaande boeken, lezen, leesbevordering en literaire activiteiten kunnen steden en gemeenten een belangrijke bijdrage leveren aan de vrijetijds- en cultuurparticipatie van hun inwoners. Daarnaast biedt investeren in lezen en letteren ook een sociale en economische meerwaarde en is het van vitaal belang voor het welzijn van burgers. Het biedt daarnaast kansen voor zowel het aanbod van lokale cultuurcentra en bibliotheken als van lokaal aangestuurd onderwijs.

1 Met vertegenwoordigers van auteursbelangen, de bibliotheeksector, erfgoed boek & letteren, de commerciële boekensector, leesbevordering, het literaire middenveld en het onderwijs. De secretariatsfunctie ligt bij het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL). Daarnaast zijn ook Creatief Schrijven en de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde (KANTL) vertegenwoordigd. De lijst met de leden van de kerngroep van het BoekenOverleg vindt u achteraan in deze brochure.

NICCI PREN
PROEFMISSEMAK IN HET NIO

WILDE ERVEN IN EEN NIEUW TOEGANG

ZWARTE KAMF

RECHTERE KUNST KAPPEL
RECHTERE KUNST KAPPEL

WIE DE KUNST DEEM, WIE DE
WIE DE KUNST DEEM, WIE DE

WIE DE KUNST DEEM, WIE DE
WIE DE KUNST DEEM, WIE DE

WIE DE KUNST DEEM, WIE DE
WIE DE KUNST DEEM, WIE DE

WIE DE KUNST DEEM, WIE DE
WIE DE KUNST DEEM, WIE DE

WIE DE KUNST DEEM, WIE DE
WIE DE KUNST DEEM, WIE DE

STERRENLICHT

VINETI

VINETI

VINETI

"Maak je eigen pad. Zet
loze, los. Je leven is
je voor."

ARNON GRUNBERG
ONZE OOR

JAN EYEN
Doodleboeren

VINETI

VINETI

VINETI

Het BoekenOverleg moedigt steden en gemeenten actief aan om na de verkiezingen boeken, literatuur en leesbevordering nadrukkelijk op te nemen in hun strategische meerjarenplannen en zeker ook in de cultuur-beleidsplannen, welzijns- en onderwijsplannen die daar onderdeel van uitmaken of een afgeleide van zijn.

Dit memorandum bevat een aantal concrete eisen en wil daarnaast aan de hand van een selectie goede praktijkvoorbeelden inspiratie bieden voor toekomstige bestuursakkoorden.

1 **Bibliotheken** zijn een essentieel onderdeel van een rijk lokaal cultuurbeleid. Ze zijn laagdrempelig, staan dicht bij de burger en bevorderen participatie. Bibliotheken zijn actieve en deskundige spelers voor kennisdeling, vormen een ontmoetings-, leer- en geheugenplek en versterken een democratische samenleving. Ze vervullen een rol in mediawijsheid en digitale geletterdheid en vormen vaak een huis voor Taalpunten. Bibliotheken hebben nood aan een rijke en diverse collectie, zeker ook in het aanbod voor scholen. Publieksactiviteiten zoals auteurslezingen, voorleesuurtsjes of voorlezen-aan-huis-initiatieven bij kwetsbare gezinnen stimuleren leesbevordering en leesplezier. In hun samenwerking met scholen ondersteunen bibliotheken bij leerkrachten kennis over een gevarieerd aanbod en door de inzet van medewerkers en vrijwilligers realiseren ze ook leesplezier buiten de muren van de bibliotheek. Kortom, een bibliotheek is een geweldig instrument voor de realisatie van beleidsdoelstellingen op zeer verschillende domeinen.

concrete eisen

- › Gemeenten ondertekenen het bibliotheekcharter. Dat kan vanaf 25 januari 2018 op www.bibvooriedereen.be.
- › Budgetten voor de bibliotheek (zowel voor personeel, collectievorming als algemene werkingsmiddelen) stijgen minstens mee met de indexaanpassing, maar bij voorkeur méér.

2 Steeds meer wetenschappelijke studies tonen aan dat leesbevordering en leesplezier ook in een schoolse omgeving van het grootste belang zijn. **Lokale (school)besturen** hebben (meer) aandacht voor leesplezier dat start bij peuters om via de kleuterschool en het lager en middelbaar onderwijs een doorgaande leeslijn te vormen. Een positief en stimulerend leesklimaat vraagt aandacht via een divers en actueel boekenaanbod in scholen en een nauwe samenwerking met de bibliotheek en alle activiteiten

van buitenschoolse opvang. Er zijn verschillende kanalen voor laagdrempelige en interessante initiatieven, diensten en subsidies.²

concrete eisen

- › Gemeenten voorzien een extra budget voor onderwijs om actief in te zetten op leesplezier in de praktijk.

3

De Vlaamse overheid lanceerde in 2017 een **Actieplan Leesbevordering** waarin leesplezier centraal staat. Het Actieplan (terug te vinden via www.iedereenleest.be) biedt vele kansen tot samenwerking over gemeentelijke en stedelijke beleidsdomeinen heen. Voor de realisatie ervan rekenen we op actieve medewerking van de lokale besturen. De partners van dit actieplan zijn heel divers: scholen, bibliotheken, centra voor kinderopvang, boekhandels, literaire organisaties, socioculturele organisaties en welzijns- en armoedeorganisaties. Eén succesvol voorbeeld is 'Boekstart' (voorheen bekend als 'Boekbaby's'), dat ouders met jonge kinderen wil laten genieten van boeken.

concrete eisen

- › Gemeenten sporen culturele centra aan om meer in te zetten op woord en literaire activiteiten.
- › Gemeenten voorzien een extra en apart budget (bij voorkeur beleidsdomeinoverschrijdend) om op lokaal niveau mee te werken aan de doelstellingen van het Actieplan Leesbevordering.
- › Gemeenten voorzien een stijging van het culturele budget voor het luik 'letterenbeleid'.

2 Via CANON Cultuurcel: aanmelding via Cultuurkuur (www.cultuurkuur.be, rechtstreeks contact tussen scholen en culturele organisaties). Subsidies voor een creatief (lees)project via dynamo3 of andere kanalen vind je gebundeld op www.cultuurkuur.be/subsidies. VIAA (Vlaams Instituut voor Archivering) biedt audiovisueel materiaal voor gebruik in de klas, rond de werken uit de literaire canon (<https://onderwijs.hetarchief.be/projecten>). Via de werking van het VFL rond auteurslezingen kunnen scholen een korting van 100 euro krijgen wanneer ze een auteur van de auteurslijst in de klas uitnodigen (www.auteurslezingen.be).

4

Boeken en letteren hebben ook een grote meerwaarde voor **stadsontwikkeling en lokale economie**. Steden kunnen stimulerende maatregelen nemen om boekhandels vanuit hun culturele functie als ontmoetingsplek in stadscentra te behouden. Steden en gemeenten kunnen literaire organisaties ondersteunen op logistiek vlak, met huisvesting of door samenwerking met cultuurhuizen te stimuleren. Ook aandacht voor literatuur, auteurs en illustratoren op de vele stedelijke feesten en evenementen biedt tal van mogelijkheden. En verder kan de geheugenfunctie van literair erfgoed in samenwerking met bibliotheek- en archiefdiensten verrassende resultaten opleveren.

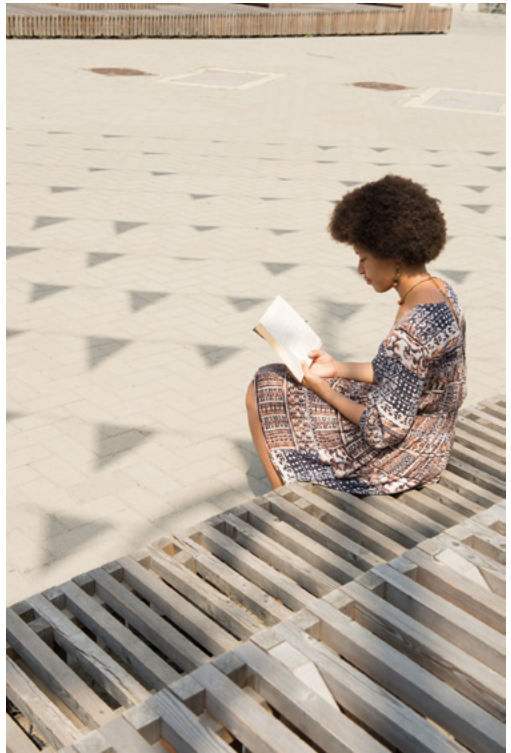
concrete eisen

- › Gemeenten werken actief samen met literaire organisaties en voorzien daarvoor voldoende middelen (huisvesting, subsidies voor werkingsmiddelen).
- › Gemeenten nemen stimulerende maatregelen (instrumentarium tegen leegstand, fiscale voordelen, enz.) om boekhandels in stadskernen te ondersteunen.

Klinkt het allemaal wat vaag of abstract? Denkt u dat dit alleen mogelijk is in grote steden of met stevige budgetten?

Verder in deze brochure bieden we u een kleine selectie van voorbeelden op heel verschillende domeinen, voor heel diverse doelgroepen en vooral op maat van zowel steden als kleinere gemeenten. Bewust uit alle provincies en hoeken van Vlaanderen. We weten dat er veel meer *good practices* zijn en die waarderen we minstens evenzeer. De gekozen voorbeelden illustreren vooral de actiepunten van dit memorandum.

Laat u inspireren!

© Dirk Leunis

Leuven Leest een literaire community – online én offline

het project

Literatuur is al in veel vormen aanwezig in Leuven: talrijke boekhandels, uitgeverijen, bibliotheken en boekenruilkasten vinden er een plaats. Ook op scholen en in het Cultureel Centrum worden boeken in de kijker gezet. De ambitie van Leuven Leest is: letteren en literatuur nóg zichtbaarder maken en dit rijke literaire Leuvense netwerk dienen, onderhouden en verder uitbouwen.

Het project zet in op gemeenschapsvorming: ontmoetingen creëren rond lezen. Lezen kan de basis zijn voor verbinding, begrip en verrijking in een individualistische samenleving. Het is ook een belangrijke katalysator voor het begrip van de 'ander' en van andere culturen.

Verder wil het project **boeken en lezen zichtbaar maken** in Leuven, om zo enerzijds Leuvenaars aan te zetten tot lezen, maar anderzijds ook Leuven op de kaart te zetten als 'leesstad'.

Leuven Leest vertrekt vanuit een **webtoepassing als 'digitale huiskamer' voor een leescommunity**. Gebruikers vinden er een agenda met literaire activiteiten, een online leesclub, een overzicht van goede leesplekken en belangrijke literaire spelers in Leuven. Leesambassadeurs geven boekentips en gebruikers kunnen leestips uitwisselen. De verdere mogelijkheden worden nog volop onderzocht.

link met het lokale bestuur

Leuven Leest vertrekt vanuit de Bib van Leuven en 30CC: samen schreven zij een aanzet voor een beleidskader dat ondersteund wordt door het lokale bestuur. De gedragenheid door de verschillende lokale stakeholders blijft echter een belangrijke bestaansvoorwaarde. Er wordt voortdurend actief gewerkt aan een gezamenlijk overlegplatform. Daarnaast waren zowel de schepen van Cultuur als de directeur Cultuur nauw betrokken bij het uittekenen van de krijtlijnen van Leuven Leest.

partners

30CC, de Bib Leuven, Cultuurconnect

contactpersoon

Hanne Huyse, deskundige publiekswerking Bib Leuven,
+32 (0)16 300 872, hanne.huyse@leuven.be,

Danny Theuwis, programmator literatuur en muziek 30CC,
+32 (0)16 311 129, danny.theuwis@leuven.be

Bibpunten Kalmthout inzetten op de sociale dimensie van cultuur

het project

In het najaar van 2015 opende de bibliotheek van Kalmthout twee Bibpunten: één in de ontvangstruimte van het OCMW en één in het Huis van het Kind, meer bepaald in de consultatieruimte van Kind & Gezin. Door Bibpunten in te richten wacht de bibliotheek niet tot bezoekers naar de bib komen, maar legt het via een aangepaste dienstverlening zelf contact met moeilijk bereikbare en/of maatschappelijk kwetsbare doelgroepen.

Het **eerste Bibpunt in Vlaanderen in een OCMW-gebouw** voorziet naast boeken die kinderen van verschillende leeftijden kunnen inkijken (waaronder meertalige NikNak-boekjes) ook info over Boekstart en over de bibliotheek. OCMW en bibliotheek werken ook op andere terreinen samen, onder meer met een Bib aan Huis.

Het Bibpunt in de wachtruimte van **Kind & Gezin** vestigt de aandacht van ouders op het (voor)leesaanbod voor de allerjongsten. Zowel maatschappelijk werkers, verpleegkundigen en gezinsondersteuners als vrijwilligers zijn vertrouwd met de werking van de bibliotheek en het belang van leesbevordering, zodat zij ouders doeltreffend kunnen motiveren om van het aanbod van de bibliotheek gebruik te maken.

Met de samenwerking tussen bibliotheek en OCMW kiest de gemeente Kalmthout er bewust voor om in te zetten op de sociale dimensie van cultuur en op het verhogen van de toegankelijkheid van de bibliotheek voor meer van haar inwoners.

© Bibliotheek Kalmthout

link met het lokale bestuur

Structurele samenwerking tussen bibliotheek, OCMW en Huis van het Kind.

partners

Bibliotheek Kalmthout, OCMW Kalmthout, Huis van het Kind Kalmthout

contactpersoon

Jan Collet, bibliothecaris, +32 (0)3 620 22 36, bibliotheek@kalmthout.be

Voorleestoer Sint-Niklaas intensieve leesbevordering voor tieners

het project

Tijdens de Voorleestoer staat Sint-Niklaas voor één dag helemaal in het teken van voorlezen. Alle scholen uit de stad met een tweede jaar secundair onderwijs zijn betrokken bij het project. Sinds 2017 doen ook de OKAN-klassen mee en worden voor deze leerlingen auteurslezingen in eenvoudige taal voorzien. **Meer dan 1.500 veertienjarigen** wonen op bijzondere locaties – van kerk tot museum, van boekhandel tot schouwburg – auteurslezingen bij die het voorlezen centraal stellen. Elke leerling legt een traject af met minstens drie **auteursontmoetingen**: twee met een auteur en één met een illustrator (sommige auteurs werken als duo).

De doelgroep van veertienjarigen is niet toevallig gekozen. Op die leeftijd haken heel wat lezers af, en zij kunnen dus zeker een extra motivatie gebruiken die het plezier van lezen onderstreept. De Voorleestoer wordt op voorhand vakoverschrijdend voorbereid (dus niet enkel tijdens de les Nederlands, maar ook bij Aardrijkskunde, Geschiedenis of zelfs Techniek of Koken). Achteraf is er 'nazorg' in de klas, door lees- en schrijfevenementen, tentoonstellingen, voorleesmomenten of creatieve verwerking te organiseren waarbij de link wordt gelegd naar de Voorleestoer. Zo wordt de aandacht voor lezen het hele jaar door warm gehouden.

link met het lokale bestuur

Samenwerking tussen de Openbare Bibliotheek en de scholen van de verschillende netten.

partners

Bibliotheek Sint-Niklaas, stedelijke scholen secundair onderwijs, stadsbestuur, hogescholen en volwassenenonderwijs Sint-Niklaas (inzet vrijwilligers), deelnemende locaties.

Logistieke steun van stadsdiensten zoals het Stadsarchief, de Erfgoedcel Waasland en de Bibliotheca Wasiana.

Financiële ondersteuning: VFL (auteurslezingen), CANON Cultuurcel (Dynamo 3), provincie Oost-Vlaanderen en diverse sponsors, zoals Marnixring, Orde van den Prince en enkele uitgeverijen.

contactpersoon

Ann Schatteman, schoolbibliothecaris bij Heilige Familie Sint-Niklaas, +32 (0)474 75 19 71, ann.schatteman@telenet.be

Voorlezen voor senioren in WZC Beveren

oudere inwoners blijvend toegang geven tot lezen

het project

Net als in heel wat andere steden en gemeenten is ook in Beveren een vergrijzing van de bevolking vast te stellen. Ouderen zijn vaak minder mobiel en daardoor wordt een bezoek aan de bib moeilijker. Ook kunnen bijvoorbeeld problemen met het zicht ervoor zorgen dat zelf lezen minder vanzelfsprekend wordt. Dit voorleesinitiatief voor ouderen in Beveren wil de verbinding tussen de lokale bibliotheek en de woonzorgcentra structureel uitbouwen. **Dat zorgt voor een waardevol sociaal contact en houdt ouderen ook mentaal en emotioneel actief.**

De bibliotheek van Beveren ging in 2014 met het project van start, in samenwerking met Sociaal Huis Beveren. Op dit moment is er een samenwerking met zes woonzorgcentra op het grondgebied van de gemeente en zetten ongeveer twintig vrijwilligers zich voor het project in.

Het project wordt uitgebreid bovenlokaal ondersteund via BiblioWaas, het samenwerkingsverband tussen negen bibliotheken in de regio Waasland. De samenwerking tussen deze bibliotheken en de verschillende WZC's kadert binnen het lokale en streekgerichte cultuurbeleid. De bib werft vrijwilligers aan en zorgt voor lokale communicatie en netwerking, opleiding, coaching en praktische en inhoudelijke ondersteuning. De woonzorgcentra zorgen voor logistieke ondersteuning en begeleiding van zowel de bewoners als de betrokken vrijwilligers. BiblioWaas zorgt voor overkoepelende ondersteuning, vorming, expertise-uitwisseling en de link naar voorleesmateriaal met als insteek 'lokaal erfgoed'. Vanuit de negen Wase bibliotheken zijn momenteel ongeveer honderd voorleesvrijwilligers actief in vijftientig WZC's.

© Grafische Dienst Beveren

link met het lokale bestuur

Bib Beveren valt onder de afdeling Vrije Tijd van de gemeente. De woonzorgcentra vallen onder de bevoegdheid van Sociaal Huis. Jaarlijks zijn er overlegmomenten tussen de diverse partners (bib, woonzorgcentra, vrijwilligers, BiblioWaas). Het project werd opgestart na goedkeuring door het college van burgemeester en schepenen en het directiecomité van Sociaal Huis. De schepenen van Cultuur en het beheersorgaan van de bib volgen het project mee op. Een oproep naar nieuwe vrijwilligers wordt o.a. gepubliceerd in het gemeentelijk informatieblad *Onze Gemeente* en via de gemeentelijke website.

partners

Bibliotheek Beveren, WZC's Beveren, BiblioWaas

contactpersoon

Mireille Geerinck, bibliothecaris Bibliotheek Beveren, +32 (0)3 750 10 50, mireille.geerinck@beveren.be

© Tania Desmet

Boekstart Brugge ontluikende geletterdheid stimuleren bij baby's en peuters

het project

Boekstart (sinds januari 2017 de nieuwe naam van Boekbaby's) is een programma waaraan momenteel meer dan 120 gemeenten deelnemen. Het project wil kinderen al op zeer jonge leeftijd met boeken in contact brengen. Wanneer hun baby zes maanden oud is, krijgen ouders bij Kind & Gezin een **eerste boekenpakketje**. Wanneer het kind vijftien maanden oud is, kunnen de ouders in de plaatselijke bib een **peutertas** ophalen met daarin twee boeken en een informatiebrochure over lezen en voorlezen. Ouders worden zo geprikkeld om heel vroeg te beginnen met voorlezen en gestimuleerd om naar de bibliotheek te gaan. Zeker voor kinderen en gezinnen die met armoede en sociale uitsluiting worden geconfronteerd, biedt Boekstart **extra kansen**.

Vanaf 2018 zal elke gemeente die deelneemt aan Boekstart kunnen rekenen op een **bijdrage van de Vlaamse overheid**. Iedereen Leest coördineert Boekstart voor Vlaanderen en Brussel.

Voor Boekstart Brugge is de bib de spil in een lokaal netwerk met onder meer opvoedingsorganisaties en armoedeverenigingen. Samenwerking en kennisdeling met relevante lokale partners zijn essentieel, o.m. rond toeleiding van jonge ouders, betere bekendmaking van het aanbod van de bib en het uitbouwen van een babyvriendelijke bibliotheek.

De collectie voor de allerjongsten werd uitgebreid en het activiteiten-aanbod voor jonge ouders en hun kinderen groeide.

link met het lokale bestuur

Het programma Boekstart past in het taalbeleid van de bibliotheek en van Stad Brugge waarin leesplezier rechtstreeks leidt naar een betere taalontwikkeling.

partners

Coördinatie Bibliotheek Brugge in samenwerking met lokale partners Kind & Gezin Brugge, de inrichtende besturen en de vrijwilligers van de consultatiebureaus, Dienst Welzijn Stad Brugge, OCMW (Kinderopvang), Opvoedingswinkel, armenorganisaties en opleiding kinderverzorging.

contactpersoon

Lut Belaen, jeugdbibliothecaris Bibliotheek Brugge, +32 (0) 50 47 24 23,
lut.belaen@brugge.be

Boekenbende aan huis in Brussel kennismaking met een voorleestrategie

het project

De Boekenbende is een voorleesproject van de Brusselse bibliotheken dat zich richt tot vijf- en zesjarige kinderen uit het Brussels Nederlandstalig onderwijs, bij wie thuis (nog) geen voorlees-traditie bestaat. Gedurende minstens vijf opeenvolgende weken ontdekken deze kinderen en hun ouders wat verhalen voor hen kunnen betekenen, dankzij de komst van een voorlezer aan huis. Zo wordt niet meer afgewacht tot maatschappelijk kwetsbare gezinnen zelf de weg vinden naar boeken en naar de bibliotheek: de verhalen komen naar hen toe.

Boekenbende aan Huis bestaat intussen twintig jaar en is uitgegroeid tot **een van de belangrijkste leesbevorderingsprojecten van de Brusselse openbare bibliotheken**. Jaarlijks brengen zo'n 250 à 300 voorlezers verhalen en boeken in Brusselse gezinnen waar weinig of niet voorgelezen wordt. Voor alle partijen houdt de Boekenbende een belangrijke meerwaarde in: verrijking van de leescontext voor de gezinnen, (voor)leeservaring voor de voorlezers, taalondersteuning voor de basisscholen, promotie en toeleiding voor de bibliotheken. Maar uiteindelijk is de Boekenbende aan Huis bij uitstek een **sterk gemeenschapsvormend initiatief**: het project brengt mensen en organisaties samen die elkaar anders niet of veel minder makkelijk zouden ontmoeten.

link met het lokale bestuur

De Boekenbende aan Huis is bij uitstek een lokaal verankerd initiatief: om te slagen is het essentieel dat het project gekaderd is binnen een breder lokaal beleid rond kwetsbare doelgroepen, diversiteit, laagdrempelige toegang tot cultuur, meertaligheid.

partners

Brusselse bibliotheken (initiatiefnemer), basisscholen (rekrutering gastgezinnen) en Brusselse instellingen voor hoger onderwijs (rekrutering voorlezers). Lokaal blijft het Boekenbende-netwerk groeien en wordt samengewerkt/samenwerking gezocht met o.m. brede scholen, gemeenschapscentra, Individuele Beroepsopleidingen (IBO's), oudergroepen, vrijwilligers, enz.

contactpersoon

Stijn Callewaert, verantwoordelijke doelgroepenwerking Brusselse bibliotheken, Vlaamse Gemeenschapscommissie, +32 (0)2 563 06 86, stijn.callewaert@vgc.be,

© Fleur De Meyer

Zin in zomer in de provincie Limburg grensoverschrijdend literair festival

het project

Zin in Zomer is een literair festival georganiseerd door Villa Verbeelding (de nieuwe naam van het Literair Museum) in Hasselt, Genk en Sint-Truiden. Het festival komt tot stand in nauwe samenwerking met de bibliotheken en cultuurcentra van deze steden. In het mooie zomerse programma staat literatuur centraal, in **combinatie met andere disciplines zoals film, muziek, theater, journalistiek en beeldende kunst**.

Het programma trekt een breed publiek aan door elke voorstelling te koppelen aan een extra activiteit die gelinkt is aan de specifieke locatie. Met een combi-dagticket kunnen bezoekers van de literaire voorstelling gratis deelnemen aan de activiteit vooraf: een geleid bezoek, een natuur- of stadswandeling, een workshop, een lezing, een degustatie. Zo wordt de literaire activiteit ingebed in een uitgebreidere beleving.

© Danny Claes

Zin in Zomer zorgt voor een totaalprogramma op onverwachte plekken in de drie steden en gaat op zoek naar verrassende combinaties, met een goede mix tussen gevestigde waarden en jong talent. Elk jaar vormt een specifiek thema de rode draad doorheen het festivalprogramma. De grote kracht van Zin in Zomer is de **unieke samenwerking tussen de drie steden over de stadsgrenzen heen**. De partners bundelen de krachten niet enkel op inhoudelijk vlak, maar ook op financieel en communicatief gebied. Elke partner draagt ook logistiek bij aan het festival.

link met het lokale bestuur

Financiële en logistieke steun van de steden Hasselt, Genk en Sint-Truiden.

partners

Genk: bibliotheek en C-Mine Cultuurcentrum

Hasselt: Villa Verbeelding, stedelijke bibliotheek

Sint-Truiden: Bibliotheek Toni Coppers en CC de Bogaard

Villa Verbeelding ontvangt financiële ondersteuning van het VFL.

contactpersoon

Marijke Rekkers, Villa Verbeelding, +32 (0) 11 22 26 24,
info@villaverbeelding.be

Leesbevordering in de bib van Bree (voor)lezen voor jong en oud

het project

De bibliotheek van Bree probeert **leesbevordering structureel in te bedden in de werking**, en dit voor alle leeftijden: van peuters tot senioren. Daarbij worden er samenwerkingen aangegaan met onder meer de lokale scholen, het woonzorgcentrum en de literatuurkring en wordt er deelgenomen aan de KJV (Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen).

Het aanbod aan activiteiten is divers. Literaire lezingen worden opgenomen in het aanbod van de bibliotheek. Op woensdag en zaterdag lezen vrijwilligers voor aan kinderen van twee tot acht jaar. Elke dinsdagochtend wordt er voorgelezen in het woonzorgcentrum. Leerlingen van de laatste jaren Verzorging krijgen workshops (bijvoorbeeld: 'Introductie tot voorlezen', 'Verwerkingsactiviteiten bij kinderboeken', enz.) waarmee ze zelf aan de slag kunnen in woonzorgcentra, op basisscholen, enz. Ze maken voorleeskoffers voor kinderen en/of senioren.

Leesbevordering wordt ook gekoppeld aan **digitale geletterdheid**, via het project MakerBib Bree. Meestal start de begeleider met een voorgelezen verhaal. Kinderen mogen vervolgens zelf aan de slag gaan om de robotjes Bee-Bot en Pro-Bot te programmeren, op basis van elementen uit het verhaal zoals de inhoud en de personages.

Tijdens de Voorleesweek (een bovenlokaal initiatief van Iedereen Leest) zet Bree voorlezen nog extra in de kijker. In bijna elke klas van het basisonderwijs wordt voorgelezen, met steun van de bib. De leerlingen van de Stedelijke Academie afdeling Woord lezen voor in de bib of op andere locaties. De bibliotheek van Bree tracht ook in te pikken op andere bovenlokale initiatieven rond leesbevordering,

© Bib Bree

zoals de Boekenbingo van Iedereen Leest, en neemt leessuggesties op in de nieuwsbrief en in de communicatie via sociale media. Kortom: lezen en voorlezen zijn alomtegenwoordig in Bree.

link met het lokale bestuur

Leesbevordering is opgenomen in het meerjarenplan van de stad. De bibliotheek voert dit uit, in samenwerking met andere partners.

partners

Bibliotheek Bree
Vrijetijdsdiensten Bree
Basisscholen Bree
Secundaire scholen Bree
Stedelijke academie afdeling Woord

contactpersoon

Annemie Arras, bibliothecaris / coördinator vrije tijd Bree,
+32 (0)89 84 85 40, annemie.arras@bree.be

© Carol Verstraete

Puurs: bib zonder drempels bibliotheken en mensen in armoede

het project

De bib binnenstappen is niet voor iedereen even vanzelfsprekend. Met name voor mensen in armoede is de stap vaak groot: zij nemen over het algemeen minder vaak deel aan culturele activiteiten. Daar wil armoedevereniging De Schakel uit Puurs iets aan doen: sinds 2013 zet deze vereniging in op boeken en lezen.

Alles begon met het project '**wARM welkom in de bib**', een bundeling van initiatieven om de bibliotheek meer toegankelijk te maken voor mensen in armoede. Later volgde de opstart van een bibclubje en vervolgens een leesclub.

De bedoeling van dit initiatief is helder: mensen in armoede (opnieuw) warm maken voor lezen. Het inschrijvingsgeld, de angst voor boetes, niet vertrouwd zijn met het uitleensysteem...: het zijn allemaal dingen die mensen kunnen tegenhouden om naar de bib te gaan. Ook leeft vaak het idee dat de bib een elitaire plek is, alleen voor intellectuelen.

In groep een bezoek brengen aan de bib is makkelijker dan alleen. Daarom organiseert de **bibclub** elke twee weken een gezamenlijk bezoek. Het bibliotheekpersoneel zorgt voor een warme ontvangst en lekkere koffie. Een vrijwilliger van De Schakel geeft info over laagdrempelige lees- en luisterboeken, het aanbod aan gratis kranten en tijdschriften. De vrijwilliger maakt mensen wegwijs, zodat de bib een plaats wordt van ontdekking en ontmoeting, met een ruim aanbod voor iedereen.

De Schakel werkt samen met de bib aan het verlagen van drempels. Samen met Locus en het Netwerk tegen Armoede bundelden ze goede praktijken en aanbevelingen uit het project in Puurs in de **inspirende brochure 'Thuis in de bib'**.

link met het lokale bestuur

Dit project groeide van onderuit, met inbreng van mensen in armoede in De Schakel en vertrekkend vanuit hun ervaringen. De bib werd warm gemaakt om mee in te stappen en samen met De Schakel drempelverlagend te werken. De financiële drempel werd alvast kleiner gemaakt door de invoering van een sociaal tarief voor de bib.

partners

De Schakel Puurs, Bibliotheek Puurs

contactpersoon

Chris Van de Vreken, Themawerker De Schakel vzw,
deschakel.puurs@gmail.com

Poëzie in Beernem: 'ooghoek: twee dichters, een dreef en een dorp' gedichten die uitkijken over een dorp

het project

De Beernemse vzw Marmelade heeft als doel om kwalitatieve kunst te presenteren in de gemeente. Dat doet ze onder meer via een poëzieproject met **Charlotte Van den Broeck en Lies Van Gasse**. Beide dichters schreven voor dit project een reeks gedichten met als uitgangspunt het naar binnen en buiten kijken in het dorp. Met de blik van de buitenstaander en toeschouwer ondernemen ze in de gedichten, geluidsfragmenten en illustraties een tocht door Beernem.

De gedichten kregen een plek in de Kooldreef, in de vorm van een installatie met zeventien kijkkastjes die symbool staan voor de stiekeme blik van een buitenstaander op iets wat hem eigenlijk niet aanbelangt maar wat hij toch graag gezien wil hebben. Charlotte Van den Broeck ondersteunt haar gedichten met audio, Lies Van Gasse met illustraties, om zo tot een meer **zintuiglijke beleving van de teksten en de plek** te komen.

Met steun van Poëziecentrum kreeg het project ook een papieren neerslag in de vorm van een dichtbundel met alle teksten en illustraties. Ook een eenmalige poëziewandeling met een performance van beide dichters en een bezoek aan het lokale kasteeldomein maakt deel uit van het initiatief. De vzw Marmelade financiert het project volledig via eigen middelen en sponsoring.

© Bram De Muyck

link met het lokale bestuur

Gemeente Beernem stelt publieke ruimte (de Kooldreef) ter beschikking voor dit poëzieproject.

partners

Màrmelade vzw (organisatie), i.s.m. Poëziecentrum en gemeente Beernem

contactpersoon

Dirk Derre, vzw Màrmelade, mail@màrmelade.be

colofon

Dit Memorandum kwam tot stand vanuit de kerngroep van het BoekenOverleg, waarin volgende organisaties vertegenwoordigd zijn:

Vlaamse Auteursvereniging (VAV), als vertegenwoordiger van auteursbelangen;
Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL), secretariaat BoekenOverleg;
GAU, Groep Algemene Uitgevers (binnen Boek.be);
VVB, Vereniging Vlaamse Boekverkopers (binnen Boek.be);
Iedereen Leest, als vertegenwoordiger voor leesbevordering;
Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie (VVBAD), als vertegenwoordiger van de bibliotheeksector;
Behoud de Begeerte, als vertegenwoordiger van de literaire organisaties;
CANON Cultuurcel, als vertegenwoordiger van het onderwijs;
Vlaamse Erfgoedbibliotheek, als vertegenwoordiger van erfgoed boek & letteren.

Verantwoordelijke uitgever

BoekenOverleg
Voorzitter: Leen van Dijk
p/a Vlaams Fonds voor de Letteren
Generaal Van Merlenstraat 30
2600 Berchem

Contact

Noemi De Clercq (noemi.declercq@vfl.be)

Redactie

BoekenOverleg

Eindredactie

Anja Goyens

Lay-out

Gunther Fobe

Druk

Graphius

Copyright

omslagfoto's © Michiel Devijver

Overname van inhoud uit deze brochure is alleen toegelaten
mits bronvermelding © Memorandum BoekenOverleg 2018

Alle rechten voorbehouden

D/2017/9430/3

